

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14758,Wolny-Zwiazkowiec.html>
2022-12-02, 17:05

Wolny Związkowiec

"Wolny Związkowiec", pismo MKR, następnie MKZ „S” z siedzibą w Hucie Katowice, wydawane legalnie 15 IX 1980 – 12 XII 1981, jako pismo strajkowe 13-23 XII 1981, następnie od 12 I 1982; nr. 1-2 z podtytułem: „Organ Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych w Hucie Katowice”, nr. 3-4: „Biuletyn NSZZ w Hucie Katowice”, od 25 IX 1980: „Biuletyn NSZZ «Solidarność» Huta Katowice”.

Pomysłodawcą tytułu pisma był Kazimierz Świtoń.

Legalnie ukazało się 68 nr. w nakładzie 15-50 tys. egz., w okresie strajku – 31 nr. w nakładzie 1-2 tys. egz.; druk w zakładzie poligrafii na terenie HK; IX 1980 – II 1981 pismo o obj. 4 s. w formacie A5, II-XII 1981 – o obj. 4-10 s. w formacie A4.

Początkowo w składzie zespołu redakcyjnego: Zbigniew Kupisiewicz (redaktor naczelny), Andrzej Krawczyk, Wiesław Tatko (X 1980 – I 1981); następnie dołączyli: Czesław Świerczyński, Hanna Janiak, Jerzy Milanowicz (IX 1980 – III 1981), Stanisław Łaski (rysownik), od 31 I 1981 Jacek Cieśliński (nowy redaktor naczelny), Stanisław Madziej, Aleksandra Trzaska.

Publikowano informacje o pracach „S” w kraju i Regionie, artykuły na temat bieżących spraw społeczno-gospodarczych, rysunki satyryczne (m.in. słynną karykaturę Leonida Breżniewa jako niedźwiedzia).

Do XII 1981 kolportowano głównie w zakładach na terenie całego kraju współpracujących lub wchodzących w skład Kombinat Metalurgicznego HK.

W składzie zespołu wydań strajkowych: Z. Kupisiewicz, A. Trzaska, J. Milanowicz, Henryk Doczyk, Wojciech Zimowski, Sławomir Jakóbow, Andrzej Grzebielucha, Janusz Jasicki. Pismo najpierw składane ręcznie, później powielane techniką

kserograficzną.

Po pacyfikacji strajku członkowie redakcji zostali aresztowani i skazani na kary więzienia: H. Doczyk – 6,5 roku, Z. Kupisiewicz – 5,5 roku, A. Trzaska – 5 lat, J. Jasicki – 4 lata, W. Zimowski – 4 lata, A. Grzebielucha – 3 lata.

Pierwszy nr podziemny ukazał się z datą 12 I 1982, redagowany i drukowany tzw. metodą na szkłe przez Andrzeja Kisielińskiego i Jerzego Milanowicza. 1982-1988 pismo częściowo bez numeracji, oznaczone datowaniem, wydano też nr. bez datowania.

Ukazało się ok. 100 nr. o obj. 2 s. w formacie A4 i A5, drukowanych głównie na tzw. ramce i powielaczu w nakładzie 1-4 tys. egz. Drukiem zajmowały się niezależne grupy, które nie utrzymywały ze sobą kontaktu. 1984-1988 z powodu aresztowań i stałej inwigilacji pismo ukazywało się nieregularnie.

W składzie zespołu redakcyjnego m.in.: A. Kisieliński, J. Milanowicz (tworzący tzw. grupę zagłębiowską), Marek Nowicki, Antonii Łopatka, Adam Łopatka, Ewa Linczowska, Marek Linczowski, Eugeniusz Kowalski, Jerzy Kucharski, Danuta Królik, Bartłomiej Królik (tworzący tzw. grupę dąbrowską) oraz Włodzimierz Bożek, Janusz Ostrowski, Herbert Rennert, Krystyna Staniszevska, A. Trzaska i Jan Zawada. IX 1988 – IV 1989 redakcją kierował M. Nowicki we współpracy z A. Kisielińskim (odpowiedzialny za druk) i K. Staniszevską – zespół wydał 7 nr.

Zamieszczano m.in. krótkie komunikaty i ogłoszenia oraz informacje nt. bieżących wydarzeń w kraju.

1989-2010 druk w zakładzie poligrafii. Redaktorzy naczelni: IV-XII 1989 Aleksander Gągalski, następnie Mirosław Wróbel, IV 1991 – 1993 Sławomir Biszta, 1993-1994 Ryszard Konieczny, 1994-1995 ponownie Z. Kupisiewicz, 1995-1999 Paweł Rosicki, od 1999 pismo redaguje i wydaje Jacek Zommer.

Robert Dyja

[Region Śląsko-Dąbrowski, Dąbrowa Górnicza](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)